Interreg “RADA un RĀDA”: 7 jaunas idejas un iniciatīvas, kas tiek īstenotas tepat Baltijas jūras reģionā

Arī 2021.gadā turpināsim iedvesmot ar **Interreg ikmēneša tematisko kampaņu “RADA un RĀDA”** – janvāra mēnesi izvēlējāmies veltīt tematikai “**#3 Uzņēmējdarbība**”. Uzziniet, kādas nebijušas jaunas idejas un iniciatīvas radušās un kopīgi tiek īstenotas Interreg programmu projektu laikā tepat Latvijā un kaimiņvalstīs.

Sekojiet mums **Facebook**, lai uzzinātu, kāda tematika plānota februārī, kā arī jaunumus, ieteikumus un aktualitātes par pārrobežu sadarbību un atbalsta iespējām.

> 1. **Interreg Igaunijas – Latvijas programma**: Igaunijā ražotas ūdenī šķīstošas veļas mazgāšanas kapsulas, kas satur Latvijā iegūtas bioloģiskas ēteriskās eļļas.

Interreg Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības programmas projektos kopīgi tiek radīti 30 produkti un pakalpojumi, no kuriem jau vairāki ir veiksmīgi nonākuši tirgū. Kā vienu no tiem varam izcelt Igaunijā ražotas ūdenī šķīstošas veļas mazgāšanas kapsulas, kas satur Latvijā iegūtas bioloģiskas ēteriskās eļļas. Tās tika izveidotas projekta **Capsules** laikā, kura mērķis bija izstrādāt vietējos dabas resursos balstītu, videi un cilvēka veselībai draudzīgu produktu – bioloģiskās ēteriskās eļļas saturošas ūdenī šķīstošas veļas mazgāšanas kapsulas.

Šajā projektā savas zināšanas, pieredzi un resursus apvienoja divi uzņēmumi – lielākais sadzīves ķīmijas produktu ražotājs Igaunijā "Mayeri Industries" un bioloģiskās lauksaimniecības uzņēmums SIA "Field and Forest" no Latvijas. Abu uzņēmumu sadarbības rezultātā tika radīts videi draudzīgs veļas mazgāšanas līdzeklis, kas ir veiksmīgi nonācis tirgū un ir pieejams lielākajos mazumtirdzniecības ķēžu veikalos Igaunijā un Latvijā. Jaunais produkts ir trīsdaļīga, ūdenī šķīstoša veļas mazgāšanas kapsula, kuras ķīmiskajā sastāvā ir iestrādātas bioloģiskās piparmētru un priežu skuju ēteriskās eļļas.

Projekta partneru sadarbība bija ļoti veiksmīga un tagad turpinās vēl viena Igaunijas-Latvijas programmas atbalstīta projekta ietvaros, kurā partneri sadarbojas jaunu šķidro mājsaimniecības tīrīšanas un personīgās higiēnas līdzekļu izstrādē. To pamatā tiks izmantots augu valsts ūdens kā dabīgā smaržviela. Plānots, ka šī projekta rezultātā tiks radīti četru jaunu produktu prototipi – šķidrās ziepes, universālais līdzeklis, veļas mīkstinātājs un trauku mazgājamais līdzeklis.

> 2. **Latvijas – Krievijas programma**: Bizness bibliotēkā? Jā, tas ir iespējams!

Projekts **Ne tikai grāmatas!** veicina uzņēmējdarbību Ziemeļlatgalē un Pleskavas reģionā, iesaistot bibliotēkas vietējo iedzīvotāju uzņēmējdarbības prasmju un uzņēmējspēju attīstīšanā. Jau pusotro gadu biedrība **Radošās Idejas**, **Balvu novada pašvaldība** un **Dedoviču rajona Centrālā bibliotēka** kopā ar asociētiem partneriem **Bauskas Centrālo bibliotēku**, **Dnovskas rajona bibliotēku** un **Porhovas rajona bibliotēku** veiksmīgi sadarbojas, sniedzot atbalstu vairāk nekā 40 mazajiem un vidējiem uzņēmumiem Latvijas – Krievijas pierobežā.

Projekta partneri no Latvijas un Krievijas nodrošina individuālo atbalstu un konsultācijas uzņēmējiem, kas vēlas attīstīt savu darbību, piedāvā plašu biznesa literatūras klāstu, organizē apmācības seminārus un izstādes, kā arī pilnveido biznesa bibliotēku darbību un infrastruktūru. Partneri turpinās kopīgu darbu pie inovatīviem risinājumiem pakalpojumu uzlabošanai bibliotēkās, tostarp publicēs izstrādāto tiešsaistes rokasgrāmatu uzņēmumiem, sniedzot padomus IT iespēju izmantošanā.

> 3. **Interreg Baltijas jūras reģiona programma**: Spēļu izstrāde kā konkurētspējīga un pievilcīga uzņēmējdarbības nozare ar stabilu inovācijas potenciālu

Projekta **Baltic Game Industry** mērķis ir veicināt spēļu nozares attīstību Baltijas jūras reģionā - nodrošinot spēļu izstrādi par konkurētspējīgu un pievilcīgu uzņēmējdarbības nozari ar stabilu inovācijas potenciālu reģionā un visā pasaulē. Lai šo mērķi sasniegtu, apvienojās 22 sadarbības partneri un 25 biedri no 8 Baltijas jūras reģiona valstīm, tai skaitā Latvija, kuru pārstāvēja parneri no **Ventspils Digitālā centra**, **Ventspils Augsto tehnoloģiju parka** un **Vācijas-Baltijas Tirdzniecības kameras**.
Tika organizēti vairāki biznesa inkubatori un pasākumi, lai efektīvi atbalstītu spēļu iesācējus, kā arī tika veikti pētījumi un testi par to, kā spēles varētu būt noderīgas citām jomām, piemēram, veselības nozarei. Viena no projektā radītām virtuālās realitātes aplikācijām bija **AlcAvoid**, kas darbojas kā alkohola lietošanas novēršanas terapija. To projekta ietvaros izstrādājusi spēļu dizaina apvienība **HTW Berlin** ciešā sadarbībā ar trim partneru klīnikām Vācijā, Dānijā un Polijā.

Lai turpinātu atbalstīt ikvienu, kas vēlas piedalīties spēļu nozares inkubatorā ar savu ideju, un stiprināt Baltijas jūras reģiona spēļu nozari, tika izveidots un 2020. gada novembrī publicēts spēļu inkubatoru ceļvedis **Game Incubation Roadmap**. Tas ir balstīts uz praktiskām mācībām, metodēm un pieejām no dažādiem spēļu inkubācijas avotiem un spēļu nozares ekspertiem. To var izmantot kā rokasgrāmatu spēļu inkubatora plānošanas procesa laikā, vai kā pamatu padziļinātai izpratnes iegūšanai spēļu nozares iesācējiem.

> 4. **Interreg Centrālā Baltijas jūras reģiona programma**: Sadarbības iespējas ar Namībiju un citām Dienvidāfrikas valstīm

SME Aisle projekta mērķis ir veicināt Latvijas, Igaunijas, Somijas un Zviedrijas uzņēmumu eksporta un ekonomiskās sadarbības aktivitātes Dienvidāfrikas reģionā. Projekts fokusējas uz tādām tematiskajām jomām kā kuģubūve, jūras lietas, atjaunojamā enerģētika, automatizācija, informācijas tehnoloģijas un citas jomas, kurās Centrālbaltijas uzņēmumiem ir sasniegts labs konkurētspējas līmenis un pastāv priekšnosacījumi eksporta attīstībai uz Dienvidāfrikas reģionu.

Projekta aktivitātes sekmēs uzņēmumu eksportspēju uz Namībiju un citām Dienvidāfrikas reģiona valstīm. Tiks veikta tirgus analīze un izpēte, konceptuālo produktu un pakalpojumu izstrāde un pielāgošana, veidojot un stiprinot vairāku Centrālā Baltijas jūras reģiona pilotuzņēmumu kapacitāti.

Kā ievērojamākie rezultāti, kurus plānots sasniegt, ir ne tikai tirgus un sadarbības iespēju apzināšana, bet jau realizēti noteikti pārdošanas apjomi Dienvidāfrikas reģionā.

Latviju **SME Aisle** projektā pārstāv **Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera** un **Mašīnbūves un Metālapstrādes Rūpniecības asociācija**.

> 5. **Interreg Latvijas – Lietuvas programma**: Platforma, kur tiekas Latvijas un Lietuvas amatnieki

Projekta **Nodarbinātība un uzņēmējdarbība bez robežām** mērķis ir atbalstīt un motivēt 80 vietējos Latvijas un Lietuvas amatniekus attīstīt jaunas biznesa idejas un uzlabot savu produktu konkurētspēju radošās amatniecības materiālu jomās: tekstils, stikls, koks, keramika un papīrs. Sadarbojoties **Dobeles pieaugušo izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centram**, Panevēžas biznesa konsultāciju centram un Anīkšču mākslas inkubatoram - mākslas studijai, tika izstrādāts jauns uzņēmējdarbības atbalsta modelis, kā arī teorētisko apmācību un praktiski radošo darbnīcu sērijas, kas paredzētas tieši amatniekiem.
Rezultātā izveidota vienota platforma (**http://latlitartisans.eu/lv/**), kas kalpo kā mārketinga rīks, kurā amatnieki no Latvijas un Lietuvas dalās ar saviem darbiem, izveido sev profilu un portfolio, apspriež nozares aktualitātes un uzzina par plānotiem pasākumiem un apmācībām. Amatniekiem pieejama informācija par to, kā piedalīties gadatirgos, kā uzsākt amatniecības produktu eksportu vai kā uzsākt savu produktu tidzniecību internetā.

> 6. **Interreg Europe programma**: Biznesa vides digitālā transformācija

DigiBEST ir starpreģionu sadarbības projekts, kas palīdz attīstīt uzņēmēju digitālās prasmes konkurētspējas veicināšanai mazos un vidējos uzņēmumos. Septiņām Eiropas valstīm sadarbojoties - Latvija, Norvēģija, Itālija, Spānija, Austrija un Portugāle - uzņēmējiem tiek piedāvāti konkrēti risinājumi, kā uzlabot savu uzņēmumu darbību, izmantojot modernas tehnoloģijas un jaunas, inovatīvas uzņēmējdarbības pieejas.

Piemēram, tādas tehnoloģijas kā lietu internets (Internet of Things), lielie dati (Big Data), progresīvā ražošana, robotika, 3D druka, blokķēdes tehnoloģijas (Blockchain Technologies) un mākslīgais intelekts (Artificial Intelligence). Skaidrs ir tas, ka tuvākajā nākotnē digitālā transformācija veicinās ekonomikas izaugsmi un kļūs par galveno nodarbinātības virzītājspēku straujas, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes veicināšanā Eiropā un tās reģionos.

Vadošais partneris šim projektam ir **Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija** un konsultatīvais partneris - **Latvijas Universitāte**.

> 7. **URBACT programma**: Lietu Internets (IoT) kā politikas instruments

> pārmaiņām pašvaldībā

Projekta **IoTxChange** mērķis ir paātrināt Lietu Interneta (Internet of Things) ieviešanu kā instrumentu mazo un vidējo pašvaldību ilgtspējīgai attīstībai lauku apvidos un tādējādi palielināt ekonomikas konkurētspēju, veicināt dzīves kvalitātes uzlabošanu, ilgtspējīgu vides un veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem.

Tas nozīmē, ka projekta laikā, kurš tika uzsākts 2019. gadā un noslēgsies 2022. gadā, tiks izstrādāts Lietu Interneta darbības plāns (respektīvi, definētas konkrētas vajadzības viedās pašvaldības izveidei dažādās jomās: pārvaldība, drošība, veselība, izglītība, uzņēmējdarbība u.c.). Projektā piedalās 8 Eiropas valstis, tai skaitā Latvija - **Jelgavas novada pašvaldība**.

Lai būtu vairāk saprotams, kas ir Lietu Internets - tas ļauj attālināti iegūt informāciju par dažādiem ar sensoriem aprīkotiem objektiem, kā arī attālināti kontrolēt šos objektus, izmantojot esošo tīklu infrastruktūru, tai skaitā internetu. Tas tiek izmantots tādās jomās kā viedās mājas, viedās pilsētas, viedie elektroapgādes tīkli, intelektuālās transporta sistēmas, drošības sistēmas, tādēļ vēlēsim Jelgavas novada pašvaldībai veiksmi izveidot viedo pašvaldību!

Rakstu sagatavoja:
Linda Ermiča
vecākā eksperte
VARAM
Attīstības instrumentu departaments
Teritoriālās sadarbības nodaļa